

A. *Ceresa-Gastaldo* (Predaje i lingvističke inovacije kod Maksima Isp.), C. *Laga* (Maksim kao stilist) i N. *Madden* (Komentar Očenaša).

O Maksimovoj teologiji pisali su F. *Heinzer* (Trinitarno tumačenje ekonomije odn. raspoređaja spasenja kod Maksima), J.-M. *Garrigues* (Naum posinovljenja), A. *Radosavljević* (Problem „pretpostavke“ i „ne-pretpostavke“ u utjelovljenju Riječi Božje), F.-M. *Lethel* (Molitva Isusova u Getsemaniju), P. *Piret* (Kristologija i trinitarna teologija kod Maksima), K.-H. *Uthemann* (antropološki model hipostatskog sjedinjenja kod M.), J.-M. *Le Guillou* (Neke opaske o Carigradu III. i Maksimovoj soteriologiji), B. *Studer* (Soteriologija), V. *Croce-B. Valente* (Providnost i božanska pedagogija u M. Isp.), P. *Christou* (Maksim o čovjekovoj neizmjernosti) i drugi. O nastavljačima Maksimova djela pisali su E. *Jeauneau* (Ivan Erigenus), C. *Steel* (I. Sebastokrator) i H. *Stickelberger* (M. Isp. i Karl Rahner).

Zaključnu riječ dao je Jaroslav *Pelikan* o značenju Maksima Ispovjedaoca u povijesti kršćanske misli.

Adalbert REBIĆ

H. *JEDIN*, CRKVENI SABORI, Priručna enciklopedija vjere 1, Kršćanska sadašnjost, Zagreb 1980, str. 203.

Kršćanska sadašnjost započela je novi niz pod nazivom *Priručna enciklopedija vjere*. Iz tog niza već smo prikazali svezak 2, A. Brunot, Sveti Pavao i njegova poruka (vidi BS 51/1981 br. 4, str. 553–554). U tom nizu bit će na enciklopedijski način obrađene inače vrlo zanimljive i središnje teme naše kršćanske vjere i povijesti. Kao prvi svezak tog niza izišla je knjiga od H. *Jedina Crkveni sabori*.

Nama već dobro poznat njemački crkveni povjesničar Hubert *Jedin* prikazao je u jednoj knjizi, na svega 202 stranice, sve crkvene sabore, od osam crkvenih sabora staroga doba do Drugog vatikanskog sabora. Svatko će se iznenaditi kako je pisac na svega 200 stranica uspio opisati nastanak i odvijanje tolikih crkvenih sabora (21 crkveni sabor!). A uspio je! Kratkoća opisa ipak nije išla na uštrb kvalitete opisa. Naprotiv, s tako kratkim opisom inače tako opsežne materije pisac je svakome koji se zanima za koncile pomogao

da ih može upoznati iz te jedne knjižice. Naravno, onaj koji želi dublje ući u povijest crkvenih sabora ili će posegnuti za njegovom Velikom crkvenom poviješću ili pak za nekim drugim udžbenikom u kojem su crkveni sabori opsežno i detaljno opisani. Uostalom ova knjižica želi zadržati oblik enciklopedije i enciklopedijski pristupiti gradivu.

Knjiga ima 6 odsjeka. U I. odsjeku (str. 13–43) pisac prikazuje osam ekumenskih sabora staroga vijeka (od Nicejskog sabora 325. godine do Carigradskog 869. godine). U II. odsjeku opisuju papinske opće koncile visokog srednjeg vijeka (44–73). U III. odsjeku obradio je pitanje *Stoji li koncil nad papom* (koncili u Pisi, Baselu, Ferrari-Fireneci i Lateranu, str. 74–99). U IV. odsjeku obradio je vjerski raskol i Tridentski koncil (str. 100–132). U V. odsjeku Prvi vatikanski (131–159) a u VI. odsjeku Drugi vatikanski sabor (160–186).

Pisac ne nabroja samo povijesne datosti nego ukratko ali izvrsno ulazi i u teološke probleme i raspravljanja. Tako je to ne samo povijest koncila, nego i kratka povijest kršćanske odnosno katoličke teološke misli.

Knjiga je napisana za šire slojeve i vrlo se lagano čita. Ona će iznad svega izvrsno pomoći svećenicima koji već po svome pozivu trebaju poznavati povijest svoje Crkve, povijest koncila i povijest razvitka teološke misli od početka do danas.

Adalbert REBIĆ

Guy i Jean *TESTAS*, INKVIZICIJA. Preveo Ivica Tomljenović. Stručna lektura Franjo Šanjek. Priručna enciklopedija vjere 3. Kršćanska sadašnjost, Zagreb 1982. Str. 213.

Pojava inkvizicije zacijelo predstavlja ljagu na inače čistu liku Crkve. Nju su crkveni historičari pokušali na razne načine opravdati. Ona je dugo bila uspješno oruđe protiv pojave hereze i protiv djelovanja heretika. Mnogi su nastojali prešutjeti bolne vidove te pojave. Zato su na drugoj strani neprijatelji Crkve o njoj pisali mnogo i s pretjerivanjem. Do danas je napisano na tu temu oko 4000 bibliografskih jedinica.

Inkvizicija je prvi put ustanovljena u XII. stoljeću u Rimu (tzv. rimska inkvizicija). Imala je zadatak da iskorijeni kriva vjerovanja